

Nr 201

Utlåtande i anledning av skrivelse från Nordiska rådets svenska delegation med överlämnande av berättelse för rådets adertonde session, i vad skrivelsen hänvisats till statsutskottet, jämte motioner.

(1:a—5:e avd.)

I skrivelse den 11 mars 1970 har Nordiska rådets svenska delegation lämnat riksdagen redogörelse för Nordiska rådets adertonde session i Reykjavik den 7—12 februari 1970.

Skrivelsen har vad gäller frågorna under II i berättelsen hänvisats till statsutskottet beträffande punkterna B 1, B 2, B 3, B 4, B 6, C 1 utom i vad avser revision av sjömansskattelagstiftningen, C 3 utom i vad gäller nordisk giltighet för recept, C 5, D 1, D 2, D 3, D 5, D 7 i vad avser trafiksäkerhetsforskning, E 3 och E 4.

Till statsutskottet har även hänvisats i det följande redovisade motioner.

1. Radio-, televisions- och filmfrågor. Under B 4 behandlas vissa radio-, televisions- och filmfrågor. Utskottet hänvisar till Nordiska rådets redogörelse, s. 22—24.

I motionen I: 1263 av fröken Ranmark m. fl. har hemställts att riksdagen ville vid behandling av berättelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala sig för att Kungl. Maj:t tar ett nordiskt initiativ för att få till stånd en nära samordning av produktion av undervisningsmaterial för radio och TV.

Utskottet. Av redogörelsen under förevarande punkt i berättelsen framgår att rådets kulturutskott även behandlat frågan om material till undervisning i radio och TV. I ett tilläggförslag väckt av bl. a. fru Segerstedt Wiberg hemställdes att rådet skulle rekommendera regeringarna att skapa ett gemensamt företag för tillverkning av undervisningsmaterial för radio och TV. Enligt kulturutskottets mening syntes det mot bakgrund av den nordiska arbetsmarknaden och arbetet på att samordna de nordiska utbildningsvägarna naturligt att utvecklingen även gick mot en gemensam nordisk vuxenutbildningssektor. Även om vuxenundervisningen är föremål för utredning och utveckling i samtliga nordiska länder kunde enligt utskottet

fördelar vinnas i fråga om rationalisering av verksamheten och kostnadsminskningar genom en samordning av produktionen av undervisningsmaterial. Utskottet ville icke uttala sig om formerna för samarbetet. Det anfördes dock att erfarenheterna av pågående verksamhet, som t. ex. den svenska TRU-kommitténs arbete, skulle tas till vara och utnyttjas.

På förslag av kulturutskottet antog rådet en rekommendation till regeringarna att i samband med den nationella utbyggnaden av produktionen av material för undervisningen i radio och TV verka för en fastare organisation av den samnordiska produktionen på området. Till koordinerande land för åtgärderna i ämnet utsågs Danmark.

Under hänvisning till vad i ärendet sålunda förevarit anser sig statsutskottet inte böra tillstyrka den i motionen I: 1263 föreslagna hänvändelsen till Kungl. Maj:t. Utskottet avstyrker därför motionen.

Utskottet, som finner redogörelsen i övrigt under denna punkt inte föranleda något uttalande av utskottet, hemställer

att riksdagen med avslag å motionen I: 1263 lägger Nordiska rådets svenska delegations skrivelse i förevarande del till handlingarna.

2. Rymdsamarbetet. Under D 2 behandlas frågan om rymdsamarbete. Utskottet hänvisar till Nordiska rådets redogörelse, s. 38.

I motionen I: 1264 av fru Segerstedt Wiberg har hemställts att riksdagen vid sin behandling av berättelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville understryka vikten av nordiskt samarbete på rymdområdet, inte minst vid förverkligandet av ett svenskt rymdprogram.

Utskottet. Enligt berättelsen hade i ett medlemsförslag yrkats en rekommendation till regeringarna att intensifiera samarbetet i rymdfrågor, vilket kunde ske genom tillsättande av ett nordiskt samarbetsutskott för rymdfrågor, och att utreda förutsättningarna för en gemensam nordisk rymdpolitik.

Trafikutskottet konstaterade i anledning härav att mellan nordiska representanter i skilda internationella organ på rymdområdet förekommer ett nära och kontinuerligt samarbete. Efter värdering av den aktuella situationen kom utskottet till slutsatsen, att de nordiska ländernas synpunkter och intressen skulle få ökad tyngd om det existerande samarbetet mellan dem ytterligare utvecklas och ges fastare form. Utskottet fann det också angeläget att slå fast att största möjliga frihet bevaras när det gäller möjligheten att kunna ta emot program som sändes via satellit på ett sådant sätt att direktmottagning är möjlig.

Trafikutskottet föreslog att Nordiska rådet skulle rekommendera regeringarna att i det internationella rymdsamarbetet uppträda med en gemen-

sam linje och skapa lämpliga former för en nordisk samordning på detta område, ävensom att slå vakt om informationsfriheten i samband med utvecklingen av rymdkommunikationerna och att tillvarata möjligheterna till gemensamma nordiska projekt rörande rymden på forskningens och industrins områden. Rådet godkände en rekommendation av detta innehåll.

Under hänvisning härtill finner statsutskottet någon särskild hänvändelse i ämnet till Kungl. Maj:t — såsom i motionen I: 1264 föreslagits — ej påkallad. Motionen i fråga avstyrks därför.

Utskottet, som finner redogörelsen under denna punkt i övrigt inte föranleda något uttalande av utskottet, hemställer

att riksdagen med avslag å motionen I: 1264 lägger Nordiska rådets svenska delegations skrivelse i förevarande del till handlingarna.

3. Öresundsfrågorna. Under D 5 behandlas vissa Öresundsfrågor. Utskottet hänvisar till Nordiska rådets redogörelse, s. 39—40.

I motionen II: 1467 av fru Sundberg och herr Regnéll har hemställts att riksdagen vid behandlingen av berättelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar sitt stöd för att förhandlingarna med Danmark om fast förbindelse över Öresund och storflygplats vid Saltholm bedrivs med kraft så att en överenskommelse kan ingås i en nära framtid.

Utskottet. I berättelsen erinras om att rådet på sin sjuttonde session antog en rekommendation angående beslut i Öresundsfrågorna. Däri hemställdes a) till Danmarks och Sveriges regeringar att i samråd med övriga nordiska länder före den 15 juli 1969 fatta behövliga beslut rörande storflygplats på Saltholm och anläggande av den första fasta förbindelsen över Öresund och b) till Danmarks regering att ge svenska regeringen utfästelse om att denna flygplats kommer att utnyttjas på ett sådant sätt att oacceptabla störningar över svenskt område undviks. Av meddelandena till rådets adertonde session framgick att regeringsförhandlingarna rörande en fast förbindelse över Öresund inte kunnat avslutas under sommaren 1969 på grund av att frågor rörande anläggande av en storflygplats på Saltholm ännu inte var avklarade. Bl. a. avvaktades resultaten av en ny bullerutredning baserad på bl. a. vissa ändringar av banornas placering. I sitt betänkande till rådet understök trafikutskottet i denna fråga betydelsen av att beslut snarast möjligt träffas rörande storflygplats på Saltholm och fast förbindelse över Öresund och att dessa anläggningar får högsta möjliga prioritet. Meddelandena lades av rådet till handlingarna i avvaktan på nya meddelanden till nästa session.

Enligt vad statsutskottet erfarit har sedermera de danska och svenska kommunikationsministrarna vid ett möte i Köpenhamn haft fortsatta över-

läggningar i frågan om den fasta förbindelsen i Köpenhamn—Malmö-linjen. Vid sammanträdet lämnades från dansk sida information om det danska planerings- och prioriteringsläget i fråga om de olika större trafikinvesteringarna i anslutning till en nyligen framlagd dansk vitbok i ämnet. Inom de ramar som den danska långtidsplanen innefattar kommer man på dansk sida att utföra nya undersökningar av betydelse för tidsplaneringen av Saltholm-projektet. Dessa undersökningar avser bl. a. att klarlägga frågan i vad mån utflyttningen av lufthamnen från Kastrup till Saltholm — som föreslagits av det danska planläggnings- och anläggningsudvalget — skall ske i ett sammanhang eller om den snarare skall ske successivt på så sätt att flygoperationerna först flyttas till Saltholm, medan terminalanläggningarna ligger kvar på Kastrup under ett övergångsskede. Den senare lösningen skulle enligt den danske kommunikationsministern möjliggöra en tidigare avveckling av flygtrafiken på Kastrup och därigenom i motsvarande mån medge en tidigareläggning av den högbro Saltholm—Amager som skall ingå i KM-leden.

Kommunikationsministrarna var överens om att en slutlig överenskommelse måste avse KM-förbindelsen i dess helhet och innefatta en fast tidsplan för projektets totala genomförande med lika delning av kostnader och intäkter.

Från den svenske kommunikationsministerns sida har i sammanhanget uttalats förhoppningen att det danska utredningsarbete, som är en förutsättning för tidsplaneringen av Saltholm-projektet och därmed för broförbindelsen Köpenhamn—Malmö skall kunna slutföras med minsta möjliga tidsutdräkt.

Under hänvisning till vad Nordiska rådets trafikutskott i frågan anfört och vad i övrigt förevarit anser statsutskottet någon särskild hänvändelse till Kungl. Maj:t från riksdagens sida — såsom motionärerna föreslagit — ej påkallad. Motionen avstyrks därför.

Utskottet finner redogörelsen under denna punkt i övrigt inte föranleda något uttalande av utskottet samt hemställer

att riksdagen med avslag å motionen II:1467 lägger Nordiska rådets svenska delegations skrivelse i förevarande del till handlingarna.

4. **Ungdomsfrågor.** Under C 5 redovisas att rådet antagit en rekommendation (nr 26) till regeringarna i de nordiska länderna om att utreda förutsättningarna för tillskapandet av en ordning — t. ex. genom en nordisk fond — som ekonomiskt tryggar genomförandet av samnordiska ungdomsarrangemang och som särskilt tar sikte på att stödja gemensamma nordiska ungdomsorganisationers verksamhet.

Utskottet hänvisar i övrigt till Nordiska rådets redogörelse, s. 33—34.

I motionen II: 1466 av herrar Mundebo och Sundman har hemställts att riksdagen vid sin behandling av Nordiska rådets svenska delegations berättelse rörande rådets adertonde session i skrivelse till Kungl. Maj:t ville uttala sig för att en utredning snarast möjligt kommer till stånd angående ekonomiskt stöd till nordiskt ungdomsarbete i enlighet med rådets rekommendation nr 26/1970.

Utskottet anser det önskvärt att den i Nordiska rådets nu ifrågavarande rekommendation angivna utredningen snarast kommer till stånd. Det synes emellertid inte erforderligt att riksdagen i denna fråga gör någon hänvändelse till Kungl. Maj:t. Utskottet avstyrker därför motionen II: 1466.

Utskottet hemställer

att riksdagen med avslag å motionen II: 1466 lägger Nordiska rådets svenska delegations skrivelse i förevarande del till handlingarna.

5. Övriga av statsutskottet behandlade frågor. Beträffande följande frågor i redogörelsen för Nordiska rådets adertonde session, nämligen

B 1 Kultursamarbetets organisation, s. 17—18,

B 2 Samarbete beträffande högre utbildning och forskning, s. 18—19,

B 3 Skol- och undervisningsfrågor, s. 19—22,

B 6 Kultursamarbetet, s. 25—26,

C 1 Arbetsmarknadsfrågor utom i vad avser revision av sjömansskattelagstiftningen, s. 26—28,

C 3 Hälso- och sjukvårdsfrågor utom i vad gäller nordisk giltighet för recept, s. 28—32,

D 1 Nordisk transportpolitik, s. 36—37,

D 3 Väg- och brofrågor, s. 38—39,

D 7 Övriga av trafikutskottet förberedda saker i vad avser trafiksäkerhetsforskning, s. 40—41,

E 3 U-landsfrågor, s. 46—47,

E 4 Framtidsforskning, s. 47—48,

har utskottet funnit vad redogörelsen innehåller inte föranleda något uttalande av utskottet.

Utskottet hemställer

att riksdagen lägger Nordiska rådets svenska delegations skrivelse i förevarande delar till handlingarna.

Stockholm den 24 november 1970

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Bohman (m), Axel Andersson (fp), Rikard Svensson (s), fru Wallentheim (s), herrar Mårtensson (s), Per Jacobsson (fp), Bengt Gustavsson (s), Herbert Larsson (s), Nyman (fp), Wååg (s), Ottosson (m), fru Lilly Ohlsson (s), herrar Thorsten Larsson (cp), Jonsson (s) och Johan Olsson (cp) samt

från andra kammaren: herrar Karlsson i Olofström (s), Almgren (s), Mellqvist (s), Eliasson i Sundborn (cp), Nordstrandh (m), Bergman (s), Lindholm (s), Mattsson (cp), Johansson i Norrköping (s), Enskog (fp), Nilsson i Tvärålund (cp), Källstad (fp), Blomkvist (s), fru Ludvigsson (s) och herr Clarkson (m).